

LIETUVOS SVEIKATOS MOKSLŲ UNIVERSITETAS

PATVIRTINTA
Lietuvos sveikatos mokslų universiteto
Senato
2021 m. gegužės 20 d.
Nutarimu Nr. 149-07

PALIATYVI PAGALBA: MOKSLAS, EDUKACIJA IR PRAKTIKA

DOKTORANTŪROS STUDIJŲ DALYKO PROGRAMA

Dalyko programos koordinatorius:

Slaugos ir rūpybos katedra, katedros vedėja, prof. dr. Aurelija Blaževičienė

_____ parašas
padalinio pavadinimas, vadovo pareigos, pedagoginis vardas, mokslo laipsnis, vardas, pavardė

Padaliniai, dalyvaujantys dalyko programoje:

1. Slaugos ir rūpybos katedra, vedėja prof. dr. Aurelija Blaževičienė

_____ parašas
padalinio pavadinimas, vadovo pedagoginis vardas, mokslo laipsnis, vardas, pavardė

2. Onkologijos ir Hematologijos klinikos vadovė prof. dr. Elona Juozaitytė

_____ parašas
padalinio pavadinimas, vadovo pedagoginis vardas, mokslo laipsnis, vardas, pavardė

Kaunas, 2021

Dalyko programos duomenys

Mokslų sritis	Medicinos ir sveikatos mokslai
Mokslų kryptis (kodas)	Slauga – M 005
Dalyko pavadinimas	Paliatyvi pagalba: mokslas, edukacija ir praktika
Programos apimtis	160 val. (6 ECTS kreditai)
Paskaitos	44 val.
Seminarai	36 val.
Savarankiškas darbas	80 val.

Dalyko programos rengimo grupė

Eil. Nr.	Pedagoginis vardas, vardas, pavardė	Pareigos	Telefonas (darbo)	Elektroninio pašto adresas
1	Doc. Aurelija Blaževičienė	profesorė	327147	aurelija.blazeviciene@ismuni.lt
2	Prof. Olga Riklikienė	profesorė	787382	olga.riklikiene@ismuni.lt

Dalyko programos aprašas:

1. Dalyko programos poreikis: Pasaulinės sveikatos organizacijos asamblėjos rezoliucijoje dėl paliatyvios pagalbos stiprinimo pabrėžiama būtinybė sukurti nacionalinę paliatyviosios pagalbos politiką, užtikrinti saugią opioidų prieigą skausmui malšinti, užtikrinti viso sveikatos priežiūros personalo paliatyviosios pagalbos mokymą ir paliatyviosios pagalbos integraciją į esamas sveikatos priežiūros sistemas. Paliatyvioji pagalba gerina pacientų (suaugusiųjų ir vaikų) ir jų šeimų, gyvenimo kokybę. Paliatyvioji pagalba ir priežiūra gyvenimo pabaigoje yra grįsta holistine į pacientą orientuota priežiūra, kuria siekiama palengvinti kančią, patenkinti pacientų fiziologinius, psichologinius, dvasinius ir socialinius poreikius. Ši mokymo programa skirta doktorantams, vykdančiams šios srities mokslo tyrimus, dirbantiems sveikatos priežiūros sistemoje ir teikiantiems paslaugas pacientams jų gyvenimo pabaigoje. Manoma, kad didėjant skaičiui žmonių, kuriems reikalinga paliatyvioji priežiūra, su šios pagalbos teikimo iššūkiais susidurs ne tik specializuoti paliatyviosios pagalbos teikėjai (ligoninės, skyriai), bet ir bendruomenės, nes vis daugiau tokios pagalbos persikels į pacientų namus arba ilgalaikės globos institucijas. Nepaisant pastarojo dešimtmečio paliatyvios pagalbos pažangos, opiausiomis problemomis šioje srityje išlieka prastai valdomi fiziniai simptomai, neveiksmingas paslaugų teikėjų ir pacientų ar jų šeimos narių bendravimas, priimami pacientų ir šeimos pageidavimams prieštaraujantys pagalbos sprendimai, menkas pacientų ir visos visuomenės informuotumas apie paliatyvios pagalbos standartus, struktūras ir procesus. Paliatyvioji pagalba yra tarpdisciplininė specialybė. Daugiadisciplininis švietimas vykdomas remiantis komandiniu požiūriu ne tik į paliatyviosios pagalbos teikimą, bet ir į paliatyviosios pagalbos mokymąsi. Tai gali padėti geriau suprasti skirtingų komandos narių, dalyvaujančių paliatyviosios pagalbos teikime, vaidmenį. Deja, dauguma sveikatos priežiūros specialistų paliatyviosios pagalbos švietimo programos yra vienos disciplinos. Be specialistų mokymo, itin svarbus tampa visuomenės švietimas paliatyviosios priežiūros ir gyvenimo pabaigos klausimais.

Dalykas suteikia galimybę giliau ir sistemingiau pažvelgti į paliatyvios pagalbos teikimo principus ir moralines problemas, su kuriomis susiduria pacientai, jų artimieji, sveikatos priežiūros specialistai bei visuomenė.

Dalykas dėstomas naudojant didaktines ir interaktyvias mokymo strategijas. Interaktyvias mokymosi formas sudaro: klausimai ir atsakymai, grupės pristatymai, diskusijos, internetiniai forumai, grįžtamasis ryšys.

2. Dalyko programos tikslai (turi būti suformuluoti ir nustatyti labai aiškiai, taip pat koks programos ryšys su kitų tos pačios krypties doktorantūros studijų dalykų programų tikslais).

Programos tikslas: suteikti mokslo įrodymais grįstą žinių apie paliatyvios pagalbos taikymą sveikatos priežiūros sistemoje.

Programos uždaviniai:

Supažindinti su paliatyvios pagalbos tarpdiscipliniškumu ir jos organizavimu tarptautiniu ir nacionaliniu lygmenimis

Suteikti žinių apie mokslo įrodymais grįstą paliatyvią priežiūrą ir jos taikymą klinikinėje praktikoje

Išmokyti atpažinti pacientų, gaunančių holistinę paliatyvią pagalbą poreikius

Pristatyti ir išmokyti atpažinti bei spręsti etines dilemas, kylančias teikiant paliatyvią priežiūrą pacientams

Pabaigę dalyką, studentai:

Įsisavins pagrindinius paliatyviosios pagalbos teikimo principus.

Gėbės kritiškai analizuoti paliatyvios pagalbos teikimą, siejant ją su simptomų kontrole, lyderyste, bendravimu, į pacientą orientuota priežiūra ir holistine priežiūra.

Taikys bendravimo įgūdžius sunkiai sergančių pacientų kompleksinei priežiūrai.

Išmanys paliatyviosios pagalbos mokymo programų turinį, skirtą studentams, specialistams ir visuomenei šviesti.

Ugdys kritinį požiūrį į įrodymais grįstą praktiką, tobulins mokslinio tyrimo projektavimo ir rašytinių bei žodinių pristatymų įgūdžius.

3. Dalyko programos sandara, turinys ir studijų metodai (pateikiami duomenys, kokią dalyko apimtį sudarys paskaitos, seminarai, savarankiškas darbas;)

Programos apimtis: 6 kreditai; 80 auditorinių valandų (36 val. seminarų, 44 val. paskaitų), 80 val. savarankiško darbo

4. Dėstytojai - 10 (priedas Nr.2)
5. Metodinis dalyko programos aprūpinimas - literatūros sąrašas (priedas Nr.1)
6. Įvertinimas

Suminis balas: 100% balo sudaro: 40% auditorinio darbo + 60% tyrimo protokolo paliatyvios pagalbos mokslinei problemai nagrinėti parengimas

TEORINĖ DALIS

Eil. Nr.	Paskaitos pavadinimas	Trukmė	Dėstytojas
1.	Pasaulinė paliatyvios pagalbos plėtros perspektyva: organizavimas tarptautiniu ir nacionaliniu lygmenimis	4	Prof. A.Blaževičienė
2.	Paliatyvios pagalbos ir palaikomosios priežiūros teikimo/įgyvendinimo modeliai	4	Prof. A.Blaževičienė
3.	Klinikinė paliatyvios pagalbos lyderystės	4	Prof. A.Blaževičienė
4.	Mirtis ir mirimas: etiniai aspektai	4	Prof. A.Blaževičienė
5.	Į pacientą orientuotos paliatyvios pagalbos koncepcija. Išankstinis priežiūros planavimas ir sprendimų priėmimas	4	Prof. O.Riklikienė
6.	Paliatyvios pagalbos ir priežiūros veiksmingumo modeliai bei vertinimo metodikos	4	Prof. O.Riklikienė
7.	Dvasiniai/religiniai/egzistenciniai paliatyvios priežiūros pacientų poreikiai ir jų vertinimo metodikos	4	Prof. O.Riklikienė
8.	Paliatyviosios pagalbos tyrimo metodai: tyrimo planai, kokybiniai ir kiekybiniai metodai, duomenų analizės metodų apžvalga. Naujausių paliatyviosios pagalbos tyrimų rezultatai	4	Prof. O.Riklikienė
9.	Vyresnio amžiaus žmonių poreikiai į pacientą orientuotoje sveikatos priežiūros sistemoje	4	Doc.L.Spirgienė
10.	Onkopsichologinė pagalba klinikinėje praktikoje	4	Doc. D.Skorupskienė
11.	Neformalių slaugytojų vaidmuo paliatyvioje priežiūroje	4	Doc.A.Vaškelytė

SEMINARAI

Eil. Nr.	Seminaro temos pavadinimas	Trukmė	Dėstytojas
1.	Paliatyviosios priežiūros mokymo principai ir praktika	4	Prof. A.Blaževičienė
2.	Paliatyviosios pagalbos tyrimo metodai ir tyrimo instrumentai	4	Prof. O.Riklikienė
3.	Vyresnio amžiaus žmonių poreikių vertinimas: vertinimo instrumentai ir skalės	4	Doc. L.Spirgienė
4.	Priežiūros teikimo poveikis neformaliųjų priežiūros teikėjų gyvenimo kokybei: vertinimo instrumentai ir skalės	4	Doc.A.Vaškelytė
5.	Sprendimų priėmimo modeliai ir jų taikymas paliatyvioje priežiūroje	4	Dr.J.Gulbinienė
6.	Sielvarto ir netekties poveikis mirusiųjų šeimai ir draugams Sielvarto ir netekties įveikos metodikos ir jų taikymas praktikoje	4	Dr.V.Grigaliūnienė

7	Kultūriniai paliatyvios priežiūros aspektai ir jų vertinimo metodikos	4	Dr. D.Kriukelytė
8	Radiologiniai tyrimai ir jų taikymas paliatyviems pacientams	4	Dr.A.Vanckavičienė
9	Sveikatos raštingumas, metodai sveikatos raštingumui vertintini	4	Dr. D.Zagurskienė

SAVARANKIŠKAS DARBAS

Studentai parengs tyrimo protokolą paliatyvios pagalbos mokslinei problemai nagrinėti.

Rekomenduojamā literatūra

Eil. Nr.	Leidinio pavadinimas	Leidinio autors	Leidimo metai ir leidykla
1	Postgraduate palliative care education for all healthcare providers in Europe: Results from an EAPC survey.	Paal, P., Brandstötter, C., Lorenzl, S., Larkin, P., & Elsner, F.	<i>Palliative & supportive care</i> , 2019; 17(5), 495–506
2	An EAPC white paper on multi-disciplinary education for spiritual care in palliative care.	Best, M., Leget, C., Goodhead, A., & Paal, P.	<i>BMC palliative care</i> , 2020; 19(1), 9.
3	Nursing education on palliative care across Europe: Results and recommendations from the EAPC Taskforce on preparation for practice in palliative care nursing across the EU based on an online-survey and country reports.	Martins Pereira, S., Hernández-Marrero, P., Pasmán, H. R., Capelas, M. L., Larkin, P., & Francke, A. L.	<i>Palliative medicine</i> , 2021; 35(1), 130–141.
4	Effective Treatments for Pain in the Older Patient.	Grace A. Cordts Paul J. Christo.	Springer, 939-8827-3 (eBook) https://doi.org/10.1007/978-1-4939-8827-3
5	Learning Geriatric Medicine	Regina Roller- Wirnsberger Katrin Singler Maria Cristina Polidori	Springer, http://www.springer.com/series/15090
6	Ranking of Palliative Care Development in the Countries of the European Union	Kathrin Woitha et al.	<i>Journal of Pain and Symptom Management</i> Volume 52, Issue 3, September 2016, Pages 370-377
7	Comparison of legislation, regulations and national health strategies for palliative care in seven European countries (Results from the Europall Research Group): a descriptive study	Beek et al.	BMC Health Services Research 2013, 13:275 http://www.biomedcentral.com/1472-6963/13/275

Numatomų dėstytojų sąrašas:

1. Dalyko programoje dėstysiantys profesoriai arba vyriausieji mokslo darbuotojai:

Olga Riklikienė
Aurelija Blaževičienė

2. Dalyko programoje dėstysiantys docentai:

Lina Spirgienė
Alina Vaškelytė
Dalia Skorupskienė

3. Kiti dalyko programos dėstytojai:

Viktorija Grigaliūnienė
Jurgita Gulbinienė
Daiva Zagurskienė
Daiva Kriukelytė
Aurika Vanckavičienė